

DICTAMEN DEL CONSELL CONSULTIU DE LA GENT GRAN DEL BAIX LLOBREGAT

LA IMPORTÀNCIA DELS CASALS PER AL BENESTAR DE LES PERSONES GRANS

Des de fa 30 anys el Consell Consultiu de la Gent Gran del Baix Llobregat elabora els seus dictàmens i resolucions abordant algunes de les principals problemàtiques o temes d'interès per a les persones grans. Enguany, hem centrat part de la nostra tasca en un tema que, de manera general, no ha estat considerat amb la mateixa importància que altres: els casals de gent gran.

Des de l'any 2010, i especialment durant el període entre 2015 i 2019, els casals de gent gran de la Generalitat de Catalunya van passar a ser casals cívics i comunitaris, en el marc d'un projecte de la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària que va ser premiat com a bona pràctica per l'Escola d'Administració Pública de Catalunya i per l'Organització de Regions Unides.

Davant d'aquesta transformació, van ser diverses les entitats de gent gran que van manifestar el seu desacord, obrint-se d'aquesta manera el debat de si les persones usuàries d'aquests equipaments havien de ser principalment les persones grans, o si havien d'esdevenir equipaments per a totes les edats.

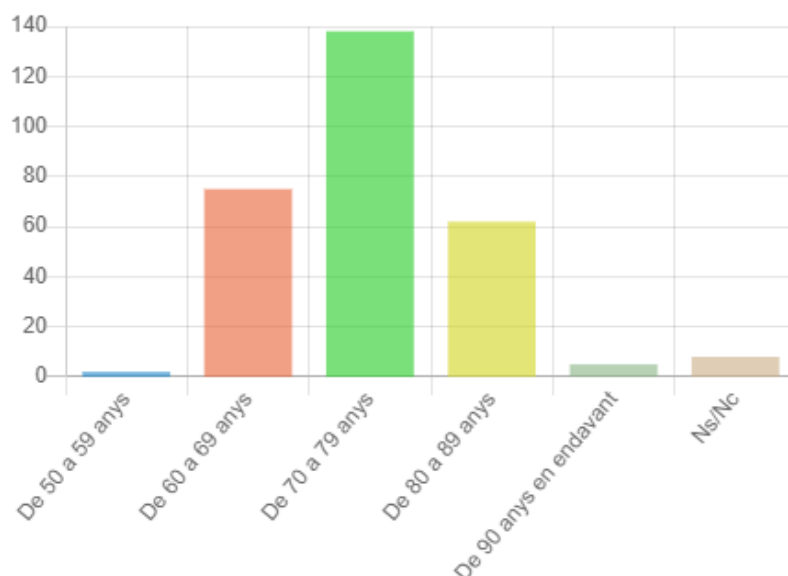
En la recerca realitzada per aquest Consell Consultiu, hem pogut corroborar que els casals de gent gran són equipaments presents des de fa dècades a tots els municipis del Baix Llobregat, i que són peça clau de la seva vida social i comunitària.

Es tracta d'equipaments gestionats principalment per part dels ajuntaments, bé de manera exclusiva o bé en col·laboració amb les entitats de gent gran, i, en menor mesura, gestionats per associacions de veïns, la Generalitat, fundacions bancàries o altres tipus d'organitzacions sense ànim de lucre.

Són centres plens de vida que permeten a les persones grans construir relacions, articular les seves inquietuds i organitzar el seu dia a dia, generant a més un sistema de cures informal basat en la sociabilitat quotidiana. Però, el fet de ser equipaments de gran proximitat tan presents a la nostra vida fa també que hi hagi un gran desconeixement entre la ciutadania del que són i del que suposen aquests centres.

Durant el 2024, des del Consell Consultiu hem realitzat una enquesta a prop de 400 persones usuàries dels casals de gent gran de la comarca. Les respostes obtingudes ens ajuden a entendre millor la importància que tenen els casals per a la salut i el benestar de les persones grans.

En quina franja d'edat et trobes?

En primer lloc destaquem que, habitualment, és major el número de dones que participa a les activitats del casal que d'homes, i majoritàriament es situen entre els 60 i els 90 anys. Entre aquestes edats, **la franja més significativa és la de 70 a 79 anys**, seguida de la de 60 a 69, desmentint en part la creença que les persones grans més joves no s'interessen pels casals.

En segon lloc, destaquem els aspectes que més valoren les persones usuàries d'aquests centres: **la companyia, les activitats i el bon tracte**, és a dir, que els casals de gent gran esdevenen **una peça clau en la lluita contra l'aïllament i la**

soledat no desitjada, un dels principals problemes de la nostra societat i que afecta principalment a les persones grans.

Les activitats organitzades poden ser gratuïtes o no, però es dona una tendència d'increment de la demanda que es tradueix en llistes d'espera i manca de places. **Les activitats més valorades i demandades son la gimnàstica, els tallers de memòria i els balls en línia.**

D'altra banda, a la pregunta de si els casals han d'esdevenir casals cívics, la majoria de les persones grans entrevistades considera que no, tot i que si que es demanen més activitats intergeneracionals, dins o fora del casal.

I per últim, a la pregunta de quines activitats creus que s'haurien d'incorporar o potenciar, destaquen dos àmbits:

1. Àmbit de cuina i nutrició, amb l'organització de tallers de cuina, xerrades sobre nutrició, suficiència alimentària i menjar en companyia.
2. Àmbit cultural, amb l'organització de clubs de lectura, cinefòrums, teatre o sortides culturals.

Per tot l'exposat, el Consell Consultiu de la Gent Gran del Baix Llobregat reivindica:

1. Que s'atorgui als casals de gent gran la rellevància que els correspon en la vida social i comunitària dels nostres barris i municipis, i en la salut i el benestar de les persones grans.
2. Que els recursos que s'hi destinen han d'anar en concordança amb aquesta rellevància, amb més espais i més places a les activitats més demandades.
3. Que és necessari reforçar la col·laboració entre ajuntaments, entitats i casals, i promoure la participació, incrementant el suport mitjançant convenis i subvencions.
4. Que cal garantir el dret de suficiència alimentària i a una alimentació adequada a la nostra edat, amb tallers i conferències sobre cuina i nutrició i l'organització de menjadors socials.
5. Que són necessàries més activitats culturals, com per exemple clubs de lectura, cinefòrum o teatre.

6. Que s'han de promoure activitats intergeneracionals en tots els àmbits, **respectant l'espai de cadascú**. Els casals de gent gran, els seus recursos i els seus espais, han d'estar destinats principalment a les persones grans.
7. Que cal comptar sempre amb les persones grans per avaluar les activitats i fer propostes de millora dels centres. Cal preguntar l'opinió sempre.
8. Que s'ha de tendir a l'universalització dels serveis i activitats, i facilitar la participació de persones grans de municipis veïns, especialment en els casos en que els nuclis estan junts.

Baix Llobregat, desembre 2024